

Konjunkturstatistik över sjuklöner 2009 AM0209

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	5
1.1.5	Referenstider	5
1.2	Fullständighet	5
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	7
2.2.5	Bearbetning	8

2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	8
B.3	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid	8
3.3	Punktlighet	8
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	9
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster	9

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Sysselsättning, förvärvsarbete och arbetstider

A.3 SOS-klassificering

Produkten ingår i Sveriges officiella statistik.

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 Örebro
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Johan Wall
<i>Telefon:</i>	019-176222
<i>Telefax:</i>	019-176751
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 Örebro
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Johan Wall
<i>Telefon:</i>	019-176222
<i>Telefax:</i>	019-176751
<i>E-post:</i>	Fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och SCB-FS 2008:21.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretesskydd enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inkomna blanketter och datamedia från den egna företagsenkäten sparas av SCB under två år. I övrigt sker ingen gallring av data. Riksarkivet beslutar.

A.9 EU-reglering

Nej

A.10 Syfte och historik

Undersökningen var en del av uppföljningen av regeringens halveringsmål, vilket innebar att sjukfrånvaron från arbetslivet på grund av sjukskrivning skulle halveras fram till 2008 med utgångspunkt utifrån sjukfrånvaron under 2002. Statistiken avser att belysa sjukfrånvaron under sjuklöneperioden och kompletterar den statistik som framställs från socialförsäkringssystemet. Tillsammans kan nu dessa båda källor visa den totala bilden över sjukfrånvaroutvecklingen. Insamlingen sker månadsvis och publicering sker varje kvartal.

Mellan år 2002 och fram till och med tredje kvartalet 2005 samlade Statistiska centralbyrån in motsvarande uppgifter på uppdrag av Försäkringskassan vilka ansvarade för sammanställning och publicering. Efter ett uppehåll fjärde kvartalet 2005 fick SCB i uppdrag av Socialdepartementet att återuppta insamlingen av sjukfrånvaron under sjuklöneperioden, nu med ansvar även för publicering. Från och med år 2007 är undersökningen en anslagsfinansierad produkt.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används i huvudsak av Socialdepartementet och Försäkringskassan.

A.12 Uppläggnings och genomförande

I offentlig sektor undersöks samtliga arbetsgivare i landstingskommunal och primärkommunal sektor med fler än 99 anställda enligt SCB:s Företagsdatabas (FDB), samt alla arbetsgivare som hänförs till staten. I privat sektor undersöks samtliga företag med fler än 500 anställda.

Bland företag med mellan 100-500 anställda dras ett urval av ca 700 företag. Ramen för detta urval utgörs av samtliga företag med mellan 100-500 anställda enligt FDB. Uppgifterna om antal sjukdagar från dessa uppgiftslämnare samlas i huvudsak in via en webbapplikation men även diskett, blankett och FTP-fil förekommer.

För företag med färre än 100 anställda inom den privata sektorn samlas uppgifter in om sjuklöneperioder i samarbete med undersökningen Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS). KS är en urvalsundersökning på arbetsställe nivå, och ett urval på ca 11000 arbetsställen lämnar uppgifter om antal sjukdagar på blankett. Samtliga aktiva arbetsställen i Företagsdatabasen (FDB) som har minst en anställd bland de företag som har 1 -99 anställda, utgör ramen för denna del undersökningen.

Insamlingen sker månadsvis och publicering sker varje kvartal.

A.13 Internationell rapportering

Ej aktuellt

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Undersökningens design ska ses över och eventuellt göras om. Bland annat ska möjligheten att separera ramen för de små företagen från den Kortperiodiska sysselsättningsstatistiken (KS) undersökas. Idag sker webbinsamlingen via en egen webblösning men tanken är att övergå till det SCB gemensamma webbverktyget SIV.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Konjunkturstatistik över sjuklöner mäter antal sjukfrånvarodagar och antal sjukfall under sjuklöneperioden. Det är den period då arbetsgivaren betalar

ersättning om en arbetstagare är frånvarande från arbetet på grund av sjukdom. Insamlingen sker månadsvis och publicering sker varje kvartal. Redovisning sker sektorsvis uppdelat på kön och näringsgren. I privat sektor undersöks samtliga större företag och bland de mindre görs ett urval. I offentlig sektor totalundersöks statlig sektor och i landstingskommunal samt primärkommunal sektor undersöks alla arbetsgivare med fler än 99 anställda. Statistiken används tillsammans med den statistik som framställs från socialförsäkringssystemet för att få den totala bilden över sjukfrånvaroutvecklingen.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Antal sjukdagar i sjuklöneperioden. Antal sjukdagar per anställd. Antal sjukfall. Antal sjukfall per anställd. Antal sjukfall per fallängd där fallängd är antal kalenderdagar i sjukfallet.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen är samtliga anställda inom privat och offentlig sektor.

1.1.2 Variabler

Sjukdagar: Alla kalenderdagar i det avslutade sjukfallet som infaller under den period som en arbetstagare som är frånvarande från arbetet på grund av sjukdom har rätt till sjuklön.

Sjukfall: Varje tillfälle en arbetstagare börjar en frånvaro från arbetet på grund av sjukdom genererar ett sjukfall.

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av skattningar av totaler såsom antal sjukdagar, antal sjukfall, antal sjukfall per fallängd samt skattning av kvoter såsom sjukdagar per anställd och sjukfall per anställd.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Skattningarna redovisas uppdelat på kön för gruppindelningen sektortillhörighet. Redovisning görs också på näringsgren med en uppdelning på två grupper, produktion och service (enligt SNI 2007).

1.1.5 Referenstider

Uppgifterna samlas in månadsvis och redovisas kvartalsvis.

1.2. Fullständighet

Undersökningen avser att belysa sjukfrånvaron under sjuklöneperioden och kompletterar den statistik som framställs från socialförsäkringssystemet. Tillsammans kan dessa båda källor visa den totala bilden över sjukfrånvaroutvecklingen.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

En felkälla som påverkar denna undersöknings resultat är bortfall, men även mät- och bearbetningsfel kan påverka osäkerheten kring skattningarna. Tillförlitligheten bedöms dock vara god då den största delen av primärmaterialet hämtas från arbetsgivarnas egna lönesystem.

2.2 Osäkerhetskällor

En källa till osäkerhet är att undersökningen delvis är urvalsbaserad. Missförstånd och brister i uppgiftslämnarnas lönesystem som gör att fel antal sjuklönedagar rapporteras är även det osäkerhetskällor som kan leda till mätfel. Mätfel bidrar med största sannolikhet till att underskatta antalet sjukdagar.

2.2.1 Urval

Som urvalsram används Företagsdatabasen (FDB). Stratifieringen görs på storlek, bransch och sektor.

Undersökningen kan sägas innehålla tre delar, en totalundersökt del och två urvalsdelar. De två urvalsdelarna gäller båda privat sektor.

Den totalundersökta delen omfattar arbetsgivare i landstingskommunal och primärkommunal sektor med fler än 99 anställda, samt alla arbetsgivare som kan hänföras till staten. I privat sektor undersöks samtliga företag med fler än 500 anställda. Offentligt ägda aktiebolag hänförs till privat sektor. Antalet företag som undersöks i denna del är ca 1100.

Bland företag i privat sektor som har mellan 100 och 500 anställda görs ett urval på organisationsnummersnivå. Även här görs ett stratifierat obundet slumpmässigt urval inom strata. Antalet företag som är med i urvalet är ca 700, dessa utgör ca 30 procent av företag i privat sektor som har mellan 100 och 500 anställda.

Bland företag i privat sektor med färre än 100 anställda görs ett urval på arbetsställe nivå. Där görs ett stratifierat obundet slumpmässigt urval inom strata inom ramen för undersökningen Kortperiodisk Sysselsättningsstatistik. Antalet arbetsställen som ingår i urvalet är ca 11000. För vidare information om urvalsdragningar i denna del se Beskrivning av statistiken för KS (AM 0201).

Urvalsdragning sker i mars för undersökning av andra och tredje kvartalet 2009 samt i augusti för undersökning av fjärde kvartalet 2009 och första kvartalet 2010.

Det faktum att man gör ett sannolikhetsurval innebär att det införs en slumpmässig osäkerhet i skattningarna. För vidare diskussion om mått på osäkerheten, se avsnitt 2.3.

2.2.2 *Ramtäckning*

Mellan tidpunkten då urvalsramen upprättas och undersökningsperioderna sker fortlöpande förändringar av företagen. De kan fusioneras, nybildas eller upphöra. Den dynamiska undersökningspopulationen överensstämmer alltså inte helt med målpopulationen, varför täckningsfel uppstår. Ca 4,5 procent av företagen i urvalsramen genomgår någon slags förändring under perioden mellan två urvalsdragningar. En ytterligare orsak till täckningsfel är eftersläpning i uppdateringen av urvalsramen vilken uppdateras kontinuerligt.

För att minska effekten av täckningsfel samt omfördela uppgiftslämnarbördan dras ett nytt urval varje halvår.

2.2.3 *Mätning*

De undersökta arbetsgivarna lämnar individuppgifter. Uppgifterna lämnas till SCB olika frekvent beroende på om de tillhör den totalundersökta delen eller vilken urvalsdelen de tillhör. De som tillhör den totalundersökta delen och de som tillhör urvalet som dras i privat sektor med mellan 100 och 500 anställda lämnar sina uppgifter om samtliga sjukfall under sjuklöneperioden varje månad i huvudsak via en speciellt framtagen webbapplikation (80 % av de undersökta företagen inkommer den vägen) men även blankett och FTP-fil förekommer. För utvalda arbetsställen i privat sektor med färre än 100 anställda insamlas uppgifterna under en given månad i kvartalet i huvudsak via postenkät.

Det undersökningen avser att mäta är antalet avslutade sjuklönefall men då uppgifterna för arbetsställen endast insamlas under en viss mätmånad kan situationen uppstå att ett sjukfall påbörjas under mätmånaden men fortsätter in i nästkommande månad. Det medför att endast den del av sjukfallet som infaller under mätmånaden inrapporteras samtidigt som den del av sjukfallet som infaller under den efterföljande månaden inte inrapporteras. Detta bidrar till mät fel som underskattar antalet sjukdagar. Mätfelet inträffar i första hand på arbetsställen i privat sektor med mellan 1 och 99 anställda. Det bedöms inte medföra några stora nivåskillnader då gruppen ”arbetsställen i privat sektor med mellan 1 och 99 anställda” står för mindre än 20 procent av det totala antalet anställda.

Mätfel uppstår även när felaktiga uppgifter lämnats och inte rättats i granskningen. Även dessa mätfel bidrar med största sannolikhet till att underskatta antalet sjukdagar då missförstånd och brister i uppgiftslämnarnas lönesystem gör att för få eller för korta sjuklöneperioder rapporteras.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Svarsbortfallet under 2009 uppgick till ca 11 procent.

Bortfall av arbetsgivare med mindre än 1000 anställda hanteras i skattningarna med rak uppräknings inom strata. Rak uppräknings inom strata för bortfallskompensation bygger på antagandet att bortfallet kan betraktas som helt slumpmässigt inom strata med hänseende till antalet sjukdagar. Om så inte är fallet finns

risk för att skattningarna kommer att innehålla skevheter vilket gör att konfidensintervallens tillförlitlighet minskar.

Vid bortfall av stora arbetsgivare med över 1000 anställda görs imputering på företagsnivå enligt tvillingmetoden. Det innebär att en liknande arbetsgivare väljs ut och används i stället för den saknade arbetsgivaren. En liknande arbetsgivare väljs enligt kriterierna storlek och bransch.

2.2.5 *Bearbetning*

Bearbetningsfel kan uppkomma i samband med skanning och granskning men bedöms vara få då det stora flertalet uppgifter lämnas via fil. Inkomna blanketter genomgår både en manuell och maskinell granskning. Vid tveksamheter kontaktas uppgiftslämnaren. Innan skattning imputeras delar av bortfallet och extremvärden kontrolleras manuellt.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inte aktuellt

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Den slumpmässiga osäkerheten beroende på bl.a. urvalsfel och slumpmässiga mätfel kan uttryckas i form av konfidensintervall som beräknas med hjälp av skattningens standardavvikelse. För närvarande redovisas inte konfidensintervall för KSju.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningsfrekvensen är månadsvis och publiceringsfrekvensen är kvartalsvis.

3.2 Framställningstid

Publicering sker 10-12 veckor efter det undersöka kvartalets utgång.

3.3 Punktlighet

Undersökningen framställs enligt publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

De kvartalsvisa undersökningarna har genomförts med samma definitioner och metod sedan starten första kvartalet 2002. Under fjärde kvartalet 2005 hade undersökningen ett uppehåll då den bytte uppdragsgivare. Till första kvartalet 2006 utökades urvalsdelen, på bekostnad av den totalundersökta delen, till att omfatta företag i privat sektor med mellan 100 och 500 anställda. Tidigare undersöktes samtliga företag i privatsektor med fler än 100 anställda. Utredningar har gjorts på inkommet material med skattning av totaler för urvalsdelen och jämförbarheten bedöms vara tillfredsställande. Inför andra kvartalet år 2008 minskades urvalet i den del av undersökningen som inhämtas via den Kortperiodiska Sysselsättningsstatistiken från ca 12000 arbetsställen till ca 11000 arbetsställen. Fr.o.m. första kvartalet 2009 används ny näringsgrensindelning,

SNI 2007.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Sektorindelningen följer den standard som används på SCB för arbetsmarknadsstatistik.

Olikheter kan finnas i populationsavgränsningar som gör att det uppstår svårigheter att jämföra andra variabler trots samma indelning av bransch, län sektor och storleksklass.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Tillsammans med den statistik som tas fram genom socialförsäkringssystemet kan den totala bilden över sjukfrånvaron i landet visas.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

I Sveriges Statistiska databaser finns kvartalsvisa uppgifter över sjuklöneperioden.

5.2 Presentation

Förutom i Sveriges Statistiska databaser finns kvartalsvisa uppgifter för åren 2002 till 2005 på Försäkringskassans hemsida.

5.3 Dokumentation

Statistiken finns även dokumenterad i SCB:s dokumentationsmall SCBDOK, som går att nå via SCB:s hemsida www.scb.se
Hansson J, Jansson I, Khan S och Rahm F (2005):Utvärdering av kvalitén i sjuklönestatistiken.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Grunddata finns lagrat på SCB. Forskare, utredare m.fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat material för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Johan Wall är produktansvarig för undersökningen. Övrig kontaktperson är Susanne Gullberg Brännström. Dessa kan nås på telefon 019-17 65 60.